

5วิธี'ทำบุญ'เสี่ยงบาป' และ'กุศล'จาก915เหรียญ ในฟองเต๋อออมสิน

ตกเป็นข่าวโด่งดังไปทั่วโลก สำหรับกรณี “เต่าออมสิน” ที่สัตวแพทย์ช่วยกันผ่าท้องนำเหรียญออกมาได้ถึง 915 เหรียญ รวมน้ำหนัก 5 กิโลกรัม อันเกิดจากมนุษย์ที่หวังผลบุญจากการโยนเหรียญลงบ่อ ขอให้มียูนิยามเหมือนเต่า แต่กลับทำเอาสัตว์ที่ไม่รู้ อีโน้อเห็นกลืนกินเหรียญอย่างไร้เดียงสา กระทั่งป่วย

หนักรอความตาย ล่าสุด เต่าเคราะห์ร้ายอาการดีขึ้นตามลำดับ รอเพียงการกายภาพบำบัดให้ฟื้นตัวโดยไว เหตุการณ์นี้นำมาสู่การตั้งคำถามถึงการ “ทำบุญ” ของคนไทย ว่าบางสิ่งเป็นการทำร้าย และเสี่ยงบาปมากกว่าบุญหรือไม่

โยนเหรียญหวังโชค'ความเชื่อสุดงง' ที่ยังคงสร้างบาป

ไม่เป็นที่ยืนยันอย่างแน่ชัดว่าความเชื่อเรื่องการโยนเหรียญลงบ่อแล้ว "ได้บุญ" มาจากไหน? มีเพียงการสันนิษฐานจากผู้รับแหล่งว่าได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตกที่ผู้คนโยนเหรียญลงบ่อน้ำ หรือน้ำพุของเมืองเพื่อขอให้โชคดี ก่อนแพร่กระจายสู่นักท่องเที่ยวจนมาถึงคนไทย ที่พากันโยนเหรียญบูชาพระพุทธรูปตามวัดวาอารามต่างๆ สร้างความเดือดร้อนให้วัดต้องนำป้ายโตๆ มาติดห้ามปราม เนื่องจากพระพุทธรูปหลายแห่งเป็นโบราณสถานเก่าแก่ เสี่ยงต่อความเสียหายแน่นอนว่าป้ายห้ามเหล่านี้ไม่ค่อยได้ผล เพราะแรงหวังกุศลแม้จะ

ไร้รากเหง้าและที่มาข้างแรงกล้าเหนืออื่นใด

เขียนมาที่สิ่งมีชีวิตซึ่งได้รับผลกระทบอย่างสาหัสซึ่งไม่ได้มีแค่เต่าอมสินและเพื่อนพ้องเต่าตามวัดและบ่อเลี้ยงต่างๆ แหล่งข่าวจากองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย ยังระบุว่า สัตว์เกือบทุกชนิดที่อยู่ในบ่อเจอปญานี้แทบทั้งสิ้น อย่างเมื่อต้นปี มีคนโยนเหรียญบาทบ่อจะเซ่ แล้วไปติดอยู่ที่ดวงตา กระทั่งอีกสัปดาห์ สัตว์แพทย์ต้องหาทางช่วยเป็นการใหญ่ ไม่เช่นนั้น มีสิทธิ์ตาบอดอย่างถาวร เช่นเดียวกับบ่อ บ่อฮิปโปโปเตมัส ถ้าสังเกตดูก็จะเห็นเหรียญเกลื่อนกลาด แต่ยั้งดีที่ฮิปโปมีรูปร่างใหญ่ เมื่อกินเข้าไปก็สามารถถ่ายออกมาได้ตามธรรมชาติ ทว่าในระยะยาว ไม่แน่ว่าบรรดาโลหะหนักที่อยู่ในเหรียญจะส่งผลอะไรกับสัตว์พวกนี้หรือไม่

'วัฏจักรนรกปล่อย'เสี่ยงผิดกฎหมาย ล่อไร้ศีลธรรม

นับเป็นกิจกรรมสุดฮิตในการทำบุญอีกหนึ่งประการที่ติดอันดับต้นๆ จึงปรากฏธุรกิจปล่อยนกตามวัดและศาลต่างๆ ซึ่งหากสังเกตดูจะพบว่าส่วนใหญ่มักเป็นนกสีน้ำตาล มีลายคล้ายเกล็ดสีเดียวกัน ปากสีดำ ลำตัวส่วนล่างสีขาวแกมเทา นั่นคือ "นกกระตีด" สัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ.2546 ตาม พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 ใครค้าหรือครอบครอง มีโทษจำคุก 4 ปี ปรับไม่เกิน 40,000 บาท

ถามว่าทำไมแม่ค้าปล่อยนก จึงเลือกจับนกเหล่านี้ เหตุผลก็คือ ตามธรรมชาติแล้ว พวกมันอยู่กันเป็นฝูงตามท้องทุ่งไรนา สามารถเหวี่ยงแหจับได้ง่ายคราวละมากๆ เมื่อเป็นธุรกิจ ก็ไปขอซื้อจากชาวนาเอาไปเร่ขายให้คนใจบุญปล่อยตามวัด บ้างก็เป็นคู่ คูละ 100 บาท

นกที่น่าสงสารเหล่านี้ นอกจากจะถูกจับมาจากแหล่งอาหาร ถิ่นฐานที่อยู่ อัดแน่นในกรงระหว่างขนย้าย เมื่อถูกคนใจดีปล่อยแล้ว ก็ใช้ว่าจะรอด เพราะแหล่งอภิบาลบุญหลายจุด ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงขวักไขว่ ไม่มีนาข้าวเหมือนที่คุ้นเคย

นายสัตวแพทย์ พลภัทร สัทธาดำรงค์ ให้ความเห็นว่า ในฐานะสัตวแพทย์ นกเหล่านี้ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่อ่อนแออยู่แล้ว เมื่อปล่อยไปเสี่ยงที่จะตายมากกว่ารอด การปล่อยนกต้องจับพวกมันมาก่อน ในฐานะคนธรรมดา จึงไม่เข้าใจหลักการว่าจะได้บุญจากการปล่อยนกได้อย่างไร หากอยากทำบุญ แนะนำให้ไม่ต้องทำบาป

อาจอยู่เฉยๆ หรือเป็นคนดีของสังคมก็เพียงพอแล้ว ไม่ต้องทำบุญด้วยการปล่อยสัตว์ที่จะต้องถูกจับมาก่อน เช่นนี้

'เมนู'ปล่อยสัตว์น้ำ ฆาตกรรม หรือทำบุญ?

เขยิบมาที่การทำสะเดาะเคราะห์เสริมโชคที่เดียว

นี้พัฒนาไปสู่การสร้างสรรคเมนูมาให้ลูกค้าเลือกตามต้องการอย่างการปล่อยปลาและสัตว์น้ำจิ๋วๆ โดยประกอบด้วยชื่อชนิดของสัตว์ ภาพประกอบอย่างสวยงาม และสรรพคุณผลบุญที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งเวอร์ชันภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ เจาะกลุ่มเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ ปลาไหล การเงินการงานราบรื่น, ปลาหมอ ไม่มีโรคภัย ร่างกายแข็งแรง, ปลากลาย สิ่งร้ายๆ กลายเป็นดี, ปลาช่อน ช้อนเงินช้อนทอง, หอยขม ทั้งความขมชื่น, กบ ดดีวิบากกรรม ฯลฯ

สัตว์น้ำตามเมนูเหล่านี้ หากปล่อยไปจะรอดตายให้กลับกลายเป็นผลบุญสู่ผู้ปล่อยหรือไม่?

สัตวแพทย์หญิง ญัฐลลิตี สัทธาดำรงค์ กล่าว

ว่า เท่าที่พิจารณาจากเมนูแล้ว ส่วนใหญ่เป็นสัตว์น้ำจิ๋วๆ ถือว่าถูกต้องตามแหล่งที่จะนำไปปล่อย ส่วนจะรอดตายหรือไม่ และส่งผลกระทบต่ออย่างไรต่อระบบนิเวศ ต้อง

พิจารณาเป็นชนิดไป เช่น ปลาสวาย ปลาทึบ ปลาช่อน คิดว่าสามารถปล่อยได้ แต่บางชนิด เช่น ปลาชะโด ไม่ควรปล่อยในแม่น้ำใหญ่ เช่น เจ้าพระยา เพราะไม่ใช่แหล่งที่อยู่ของมัน หากจะปล่อยจริงๆ ควรไปตามทะเลสาบที่มีน้ำนิ่ง ไม่เช่นนั้นอาจตายได้

ยังมี ปลาดุกเผือก ซึ่งไม่ควรปล่อยอย่างยิ่ง เพราะเป็นปลาเลี้ยง อีกทั้งมีสีสังขตเจเน เมื่อปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จะถูกล่าจากปลาด้วยกันได้ง่าย

ส่วนกบ ตะพาบ เต่า ไม่ควรปล่อยเพราะเสี่ยงตายยิ่งกว่าปลา โดยเฉพาะเต่า ซึ่งแบ่งเป็นเต่าบก และเต่าน้ำ หากปล่อยผิดประเภทก็ตาย

"การปล่อยสัตว์น้ำ ขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์และแหล่งที่จะปล่อย ต้องดูว่าเป็นแหล่งตามธรรมชาติของเขาไหม ปล่อยไปแล้วจะรอดหรือเปล่า หากอยากจะ

ปล่อยจริงๆ ควรไปตามเขตก๊วยทวน แต่ส่วนตัวรู้สึกเป็นห่วงสัตว์เหล่านี้ ตั้งแต่การถูกจับมาเพื่อให้คนปล่อยก็ต้องถูกแช่ไว้ เมื่อถูกปล่อยจากถัง หรือถุงพลาสติกไปสู่แหล่งน้ำ เป็นการกระชากสิ่งแวดล้อมอย่างกะทันหัน ทั้งความเป็นกรดเป็นด่างของน้ำ ไนโตรเจนแอมโมเนียและอุณหภูมิที่แตกต่าง”

สำหรับการให้อาหารปลา ซึ่งก่อนหน้านี้มีกระแสดังกล่าวต่อชนมปิงนั้น ลัทธิแพทย์ทั้ง 2 ราย ยืนยันว่าปลากินขนมปังได้ แต่หากไม่สบายใจ ควรเลือกอาหารเม็ด ซึ่งแน่นอนว่าดีต่อปลามากกว่าขนมปัง

นกอ้อม คนเสี่ยง เชื้อโรคอื้อ?

จากอาหารปลา มาถึงอาหารนก ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐมีการติดตั้งแผ่นป้ายขนาดใหญ่ ตามจุดที่พบว่ามีคนนิยมให้อาหารนกพิราบ เช่น ทำน้ำของวัดต่างๆ

ข้อความมีเนื้อหาว่า “ห้ามให้อาหารนกพิราบ เนื่องจากเชื้อโรคจากมูลของนก อาจทำให้คนถึงแก่ความตาย”

ทว่า ยังมีคนจำนวนมากยืนยันที่จะไปรยทานให้นกพิราบต่อไป เพื่อเป็นการทำบุญ โดยอาจไม่ได้สนใจผลกระทบต่อผู้อื่นที่อาจเสี่ยงกับการติดเชื้อ

ข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ ระบุว่า มูลนกพิราบมีเชื้อรา ซึ่งเด็ก คนชรา และผู้ที่มีความบกพร่องทางภูมิคุ้มกันโรค ล้วนเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ที่ร้ายแรงกว่านั้นคือ เชื้อเห็ดสมองอักเสบ การให้อาหารนกพิราบในที่ชุมชน อาจต้องชั่งน้ำหนักระหว่างบุญกับบาปหรือไม่?

ธุรกิจขอทาน

ความสงสารที่เป็นอาชญากรรม

อีกหนึ่งการทำบุญเล็กๆ น้อยๆ ที่กลายเป็นธุรกิจใหญ่ คือ เด็กขอทาน

ข้อมูลจาก โครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอทาน มูลนิธิกระจกเงา ระบุว่า วงจรเด็กขอทานมักเริ่มจากผู้ใหญ่ที่อุ้ม “เด็กทารก” มาทำการขอทาน ซึ่งเด็กขอทานที่อายุน้อยที่สุดที่เคยพบ เด็กมีอายุเพียง 10 วัน เท่านั้น ต่อมาเมื่อเด็กเริ่มโตขึ้น ผู้ใหญ่ก็มักให้เด็กแยกไปนั่งขอทานเพียงลำพัง เพราะสามารถเรียกความน่าสงสารได้มากกว่า

พอเด็กอายุราว 12 ปี จะถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การขายดอกไม้, ลูกอม หรือสินค้าต้นทุนต่ำอื่นๆ หรือกลายเป็นคนคุมเด็กมาขอทาน

หลังจากนั้นเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ด้วยความที่วิถีชีวิตเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิต จึงทำให้ท้ายที่สุด ต้องก้าวเข้าสู่การค้าประเวณี, ก่ออาชญากรรม หรือตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในรูปแบบอื่นๆ และที่เลวร้ายไปกว่านั้น บางคนก็ผันตัวเองไปเป็นนายหน้าค้ามนุษย์เสียเอง นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งในความปรารถนาดีของมนุษย์ ที่อาจต้องหันกลับมาทบทวนว่าผลกระทบที่ตามมา อาจไม่ใช่สิ่งที่เรียกว่า “บุญ” อย่างที่ตั้งใจก็เป็นได้

พรรณราย เรือนอินทร์